

Handläggare
Anna Boman
Kultur- och utbildningssektorn/Avd styrning och kvalitet

Diarienummer
2017UTN/0003

Utbildningsnämnden

Ansökan om godkännande av köregler

Förslag till beslut

- Förskolan Lärs anslutning till kommunens kösystem upphör fr o m 2017-03-01
- Förskolan Lärs köregler godkänns att gälla fr o m 2017-03-01

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Bakgrund

Enligt Värmdö kommuns riktlinjer för godkännande av fristående förskoleverksamhet ges fristående anordnare två alternativ för hantering av kö till verksamheten:

- Anordnaren är ansluten till kommunens kösystem och följer kommunens Riktlinjer för plats i förskola och pedagogisk omsorg i Värmdö kommun. Detta innebär att anordnaren ska ta emot de barn som anvisas plats.
- Väljer en fristående anordnare att själva hantera kön ska kommunen den fristående förskolans köregler (8 kap. 19 §).

Förskolan Lär har bedrivit verksamhet i kommunen sedan 1994 och har sedan kommunen började erbjuda detta 2011 varit ansluten till kommunens kösystem. Förskolan har nu ansökt om att ändra detta och hantera sin egen kö. Med ansökan finns köregler som utbildningsnämnden har att ta ställning till.

Enligt Värmdö kommuns riktlinjer för plats i förskola och pedagogisk omsorg i Värmdö kommun gäller följande för fristående förskolor som väljer att hantera sin egen kö:

”Kommunen ska, enligt 8 kap. 19 § skollagen, godkänna grunderna för urval i den fristående förskolans kö. De grunder för urval i kö till en fristående förskola som godkänns ska överensstämma med Värmdö kommuns kriterier för platsfördelning enligt riktlinjerna.”

Ärendebeskrivning

Förskolan Lärs grunder för urval beskrivs i ansökan enligt följande:

”Kön på förskolan LÄR utgår efter barnens ålder för placering i den grupp som har ledig plats, d v s kö till 1-3 årsgrupp, 3-årsgrupp, 4-årsgrupp och 5-årsgrupp. Barnet ställs i turordning efter det datum som anmälan om plats inkommit till Förskolan LÄR (ködatum). Inom varje åldersgrupp råder följande turordning:

1. Syskonförtur
2. Familjeförtur
3. Ködatum

När man stått i kö i en åldersgrupp men ännu inte fått plats så flyttas man över till nästa kö men behåller samma ködatum.

Syskonförtur innebär att syskon till barn som har en placering på förskolan Lär har förtur. Familjeförtur kan medges i de fall barnet har syskon i förskoleklass upp till och med årskurs 3 på skolan Lär.

Barnets kön får inte beaktas vid erbjudande av plats på förskola.”

Urvalsgrunderna skiljer sig från de kriterier för platsfördelning som gäller enligt kommunens riktlinjer för plats i förskola och pedagogisk omsorg på två sätt:

- Åldersindelade köer vilket innebär att ålder blir en urvalsgrund
- Familjeförtur där hänsyn tas även till syskon som går på skolan Lär

Den hänsyn som kan tas till ålder enligt riktlinjerna för plats i förskola och pedagogisk omsorg är genom avsteg från kön:

”Grundprincipen är att ålder inte ska beaktas vid erbjudande av plats. I individuella fall kan avsteg från grundprincipen medges om det innebär stora organisatoriska svårigheter för enheten att ta emot barnet. Ett sådant avsteg ska först godkännas av”... avdelning styrning och kvalitet... ”Avsteg ska dokumenteras på förskolan/pedagogisk omsorg där skälet för avsteget motiveras och delges”... avdelning styrning och kvalitet.

Förskolan Lär har vid flertalet tillfällen beviljats flera avsteg från kön med hänsyn till organisatoriska svårigheter som uppstår p g a barnens ålder. Då avsteg endast ska ske i individuella fall bör kommunen istället göra en allmän bedömning av de urvalsgrunder som förskolan Lär önskar tillämpa i samtliga fall.

Bedömning

En viktig grundprincip för fristående förskoleverksamhet stipuleras i Skollagens 8 kap 18 §: *Varje fristående förskola ska vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola, om inte den kommun där förskoleenheten är belägen medger undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.*

Det innebär att förskolan inte får sätta upp kriterier för att få en plats på förskolan, om

inte verksamheten är inriktad på t ex barn i behov av särskilt stöd.

Urvalet vid platsfördelning till en förskoleenhet regleras i skollagens 8 kap 19 §:
Om det inte finns plats för alla sökande till en förskoleenhet, ska urvalet göras på de grunder som den kommun där förskoleenheten är belägen godkänner.

Urvalsgrunderna vid platsfördelning får ej ske på ett diskriminerande sätt. I 2 kap 5 § diskrimineringslagen (2008:567) finns följande bestämmelse:

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

I 2 kap 6 § diskrimineringslagen finns undantag från 5 §:

Förbudet i 5 § hindrar inte ...

- 2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller*
- 3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.*

Hänsyn till ålder vid platsfördelning till förskolan måste alltså ha ett berättigat syfte, och måste vara lämpligt och nödvändigt för att uppnå det syftet.

Förskolan Lär anger följande syfte med att ta hänsyn till ålder vid platsfördelning:

- **Förskolans organisation för att leva upp till allmänna råd om barngruppers sammansättning och storlek.** Förskolan Lär har två småbarnsavdelningar 1-3 år med 15 barn i varje avdelning. När sedan barnen fyller 3 år förenas dessa två grupper till en 3-årsgrupp, som sedan blir 4-års och 5-årsgrupp. Barngrupperna måste ha en lämplig sammansättning och ålder är en viktig faktor för sammansättningen.
- **Organisatorisk samhörighet med skolan Lär.** Förskolan Lär beskriver att förskolan är starten till skolan Lär vilket innebär att barn som börjar i Lärs verksamhet oftast fortsätter i skolan Lär där förskoleklassen tar emot 25 elever varje läsår. Verksamheten bygger på att barn inskrivna i förskolan Lär garanteras plats på skolan Lär vilket gör att 5-årsgruppens storlek på förskolan behöver vara anpassad för att garantera en kontinuitet för barnen.
- **Även skolverksamhet ska vara öppen för samtliga, men även där tas hänsyn till ålder.** En elev antas ges plats om det finns en ledig plats i just den årskursen, trots att en alternativ organisation med åldersintegrerade klasser är möjlig.

Det finns flera faktorer som är viktiga att ta hänsyn till vid barngruppers sammansättning och storlek, och de måste anpassas efter behov och förutsättningar på varje enhet. När förutsättningar ändras kan indelningen i barngrupper behöva ändras. Nuvarande antal barn i respektive barngrupp på förskolan Lär kan därför inte ses som en tvingande förutsättning för att uppfylla de krav som finns gällande barngruppers sammansättning och storlek. De förutsättningar som beskrivs gör dock att större ändringar är svåra att genomföra.

Lärs organisation och verksamhetsidé bygger på samhörigheten med skolan Lär och har sin grund i en strävan att kunna erbjuda barnen i verksamheten en kontinuitet från förskola t o m årskurs 5 i grundskolan. Detta försvårar ytterligare större ändringar i barngruppers sammansättning och storlek.

Dessa faktorer gör att förskolan Lärs behov av hänsyn till ålder vid platsfördelning inte kan tillgodoses med individuella avsteg från kön. Hänsyn till ålder vid platsfördelning bedöms som nödvändigt och lämpligt för att uppnå de syften som Lär beskriver. Vad som är ett berättigat syfte enligt diskrimineringslagen är en svår bedömning. Förvaltningen kan inte göra bedömningen att Lärs köhantering vore i strid med denna lagstiftning.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser. Förslaget innebär viss minskning av köadministration för kommunen, men Lärs köhantering kommer att följa upp inom ramen för kommunens tillsyn.

Konsekvenser för miljön

Förslag till beslut bedöms inte innebära några konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslag till beslut bedöms inte påverka kommunens möjligheter att garantera förskola nära hemmet samt förskola inom 4 månader. Förslag till beslut påverkar kötid och möjlighet till plats på förskolan Lär där äldre barn kommer att få svårare att få plats då flest lediga platser uppstår för de yngre åldrarna.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut bedöms inte påverka kommunens möjligheter att garantera förskola nära hemmet samt förskola inom 4 månader. Förslag till beslut påverkar kötid och möjlighet till plats på förskolan Lär där äldre barn kommer att få svårare att få plats då flest lediga platser uppstår för de yngre åldrarna. Köreglerna möjliggör en kontinuitet för de barn som får plats på förskolan Lär.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning styrning och kvalitet

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Ansökan om att hantera egen kö	X
2	Köregler till förskolan Lär	X

Sändlista för beslutsexpediering

Förskolan Lär
Gruppchef placeringsteamet

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn

Anna Boman
Chef avdelning styrning och kvalitet

Värmdö Kommun
Skogsbovägen 9-11
134 81 Gustavsberg

Gustavsberg: 2017-01-20

Förskolan LÄR: Hantering av egen kö

LÄR i Värmdö AB söker egen köhantering i enlighet med regler som godkänts av Värmdö kommun. All administration kring köhantering och avgifter sköts av Förskolan LÄR.

Sedan 1994 har undertecknad drivit Förskolan LÄR. Vi har och har haft två småbarnsavdelningar 1-3 år med 15 barn i varje. När sedan barnen fyller 3 år förenas dessa två grupper till en 3-årsgrupp, som sedan blir 4-års och 5-årsgrupp. Förskoleklassen på Skolan LÄR har 25 elever i varje år. Vi har därmed inte många platser att erbjuda de äldre barnen varje läsår.

Förskolan är starten till vår skola och föräldrar förväntar sig att följa med sina barn hela vägen fram till år 5. Skollokalerna är maximerade storleksmässigt till 25 elever.

I vårt godkännande av förskoleverksamheten anges att kötid samt syskonförtur ska ligga till grund för mottagande på förskolan. Förskolan är organiserad i olika åldersgrupper på det sätt som är vanligt i förskola. Gruppernas storlek begränsas av vad som är lämpligt för barnen. I 2a kap 3 § anges mycket tydligt att ett mått på kvalitet i förskolan och en förutsättning för att bli godkänd och få bidrag är att barngruppernas sammansättning är lämplig. Det innebär att mottagande av barn på förskolan sker i förhållande till ledig plats i respektive barngrupp. Det förtydligas i de allmänna råd Skolverket gett ut om Kvalitet i förskolan, där ålder anges som en viktig faktor för sammansättningen i barngruppen.

För skolverksamhet gäller motsvarande öppenhetskrav, dvs. elever ska tas emot efter köplats. Det är dock aldrig tal om att Skolinspektionen skulle ifrågasätta rätten för en fristående skola att placera en elev i den årskurs den hör till, trots att det är fullt möjligt att organisera undervisningen på annat sätt i t.ex. åldersintegrerade klasser osv. Kön på en fristående skola utgår självklart efter barnens ålder för placering i den grupp som har ledig plats. Det framgår mycket

tydligt av praxis i Skolinspektionens beslut. Förskolan och skolan hör ihop och är inte två skilda verksamheter.

En kö kan alltså inte räknas som en hel och odelbar enhet, utan kan mycket väl avse kö till den åldersgrupp eller årskurs barnet och eleven hör till. Däremot är det självklart att det inte ska gå att "sortera" bland de barn som köar till en viss åldersgrupp - där ska turordningen beaktas helt och fullt. Vår förskola följer skollagens uttryckliga bestämmelser avseende lämplig sammansättning av barngrupperna och vi hoppas i och med denna formella ansökan att Värmdö kommun, godkänner LÄR i Värmdö AB att hantera egen kö.

Med vänlig hälsning,

Tove Ryman
VD LÄR i Värmdö AB

Riktlinjer för plats i Förskola LÄR LÄR i Värmdö AB

Inledning

Förskola och pedagogisk omsorg anordnas för barn som är bosatta i Sverige och som är folkbokförda i Värmdö kommun.

Förskola tillhandahålls för barn vars föräldrar förvärvsarbetar, studerar, är arbetslösa, är föräldralediga för vård av annat barn eller till följd av barnets eget behov. Vårdnadshavare kan inte vara fullt föräldralediga och samtidigt inneha plats för samma barn. Undantag görs vid inskolning.

Verksamhetsformer

Plats erbjuds barn i:

- förskola från 1 år t o m 31 juli det år barnet fyller 6 år,

Barn i behov av särskilt stöd har enligt 8 kap. 7 § skollagen rätt till plats före ett års ålder. Förskola är helårsverksamhet. Avgift tas ut 12 månader om året.

Ansökan om plats

Ansökan om plats i förskolan görs på särskild blankett som finns tillgänglig på Förskolan LÄRs hemsida www.skolanlar.nu/fakta.

Vårdnadshavare kan ansöka om plats i förskola eller pedagogisk omsorg när barnet är 3 månader. Om ansökan görs innan dess kommer ansökansdatum (köplats) vara det datum barnet blir 3 månader.

Den som ansökt om plats i förskola eller pedagogisk omsorg ska informeras om att ansökan inkommit och vilket anmälningsdatum som gäller för barnet. Vid samma ansökansdatum gäller barnets ålder. I ansökan anges från vilket datum plats önskas (behovsdatum). Vårdnadshavare kan flytta fram behovsdatum obehindrat.

Platsfördelning

Kön på förskolan LÄR utgår efter barnens ålder för placering i den grupp som har ledig plats, d v s kö till 1-3 årsgrupp, 3-årsgrupp, 4-årsgrupp och 5-årsgrupp. Barnet ställs i turordning efter det datum som anmälan om plats inkommit till Förskolan LÄR (ködatum). Inom varje åldersgrupp råder följande turordning:

1. Syskonförtur
2. Familjeförtur
3. Ködatum

När man stått i kö i en åldersgrupp men ännu inte fått plats så flyttas man över till nästa kö men behåller samma ködatum.

Syskonförtur innebär att syskon till barn som har en placering på förskolan LÄR har förtur. Familjeförtur kan medges i de fall barnet har syskon i förskoleklass upp till och med årskurs 3 på skolan LÄR.

Barnets kön får inte beaktas vid erbjudande av plats på förskola.